

Ш. Б. Нисенбаумъ

ЕВРЕЙСКІЕ
Надгробные памятники

города ЛЮБЛИНА
(XVI—XIX в.)

Фотографическіе снимки съ текстами надписей
и объясненіями

Приложеніе къ „Еврейской Старинѣ“

С.-ПЕТЕРБУРГЪ
Типографія І. ЛУРЬЕ и К^о. Гороховая, 48.
1913

Ш. Б. Нисенбаумъ

ЕВРЕЙСКІЕ
Надгробные памятники

города ЛЮБЛИНА
(XVI—XIX в.)

Фотографическіе снимки съ текстами надписей
и объясненіями

Приложеніе къ „Еврейской Старинѣ“

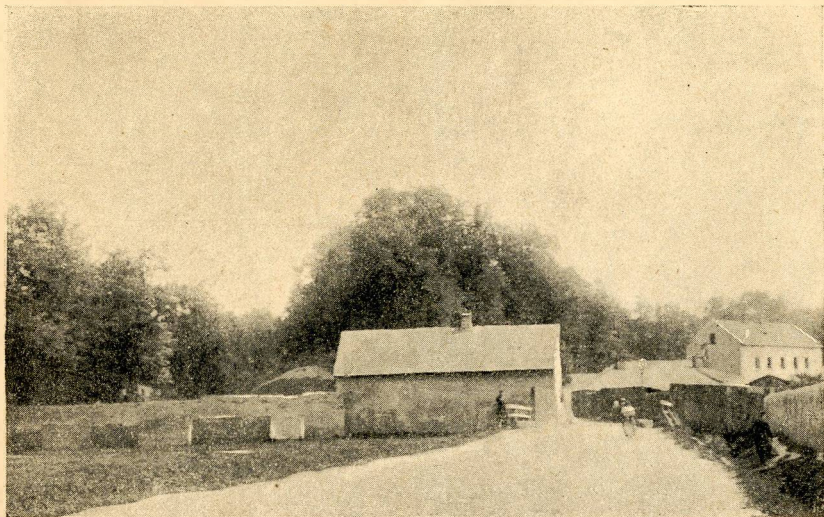
Digitized by Project Zikaron
Touro University-NY Libraries
www.zikaron.tourolib.org
2025

С.-ПЕТЕРБУРГЪ
Типографія І. ЛУРЬЕ и К°. Гороховая, 48
1913

Отъ редакціи.

Авторъ „Исторіи евреевъ въ Люблинѣ“ (לְקוּרֹת הַיְּהוּדִים בְּלֻבְלִין) (1899), Ш. Б. Нисенбаумъ, доставилъ намъ коллекцію фотографическихъ снимковъ стариннаго еврейскаго кладбища города Люблина. Въ этомъ некрополѣ старѣйшаго центра еврейской культуры, гдѣ нѣкогда засѣдали „сеймы четырехъ областей“, увѣковѣченъ на могильныхъ памятникахъ рядъ именъ ученыхъ, раввиновъ и общественныхъ дѣятелей. среди которыхъ встрѣчаются прославленные имена р. Шаломъ-Шахны и р. Соломона Лурье, творцовъ раввинизма въ Польшѣ. Это одно изъ немногихъ кладбищъ, гдѣ сохранились—въ первоначальномъ или реставрированномъ видѣ—памятники XVI—XVII вѣковъ.

Помѣщая здѣсь 27 снимковъ изъ присланной коллекціи, мы печатаемъ рядомъ и тексты надгробныхъ надписей въ томъ видѣ, какъ мы ихъ прочли на снимкахъ, причемъ неясныя части надписей воспроизведены по текстамъ, напечатаннымъ въ названной выше книгѣ г. Нисенбаума [въ прямыхъ скобкахъ]. При каждомъ номерѣ памятника указаны соотвѣтствующія страницы этой книги не только для сличенія текстовъ, но и для біографическихъ справокъ, такъ какъ здѣсь мы ограничились только краткими отмѣтками подъ каждымъ снимкомъ объ имени, званіи и датѣ смерти покойнаго. Нерѣдко біографическія характеристики даются—конечно, въ общихъ выраженіяхъ—и самимъ текстомъ надписей. Нѣкоторые старинные памятники украшены изображеніями: оленя (№№ 15, 21, при именахъ Цеви—Гиршъ, означающихъ „олень“), короны (№№ 17, 18, 20 и др.), стрѣлка съ натянутымъ лукомъ (№ 18) и т. п.

№ 1. Стѣна вокругъ стараго кладбища города Люблина.

№ 2. Общій видъ стараго кладбища гор. Люблина.

№ 3. Могила мучениковъ.

По народному преданію, этотъ памятникъ поставленъ на братской могилѣ нѣсколькихъ лицъ, которыя во время одного нападенія на евреевъ (время не указано) бѣжали на кладбище и закопали себя живьемъ въ могилѣ. Имя одного изъ нихъ „Бендетъ“ (בנדט) сохранилось на памятникѣ. Рука съ указательнымъ пальцемъ сбоку принадлежитъ одному посѣтителю кладбища, указавшему на это имя во время фотографирования памятника.

(Мы считаемъ это преданіе апокрифическимъ. Желательно, чтобы происхожденіе его было выяснено свѣдущими лицами.—Ред.).

אבל וקינה אעורר בבכי
 ובדמע אשורר על אשר
 פה טמן הנאון מוהר"ר
 קופלמן ר' יעקב הלוי
 שמו ושעמו ונימוקו
 עמו בקי בחכמת כל
 הספרים ובפרט בשש
 סדרים ומי הרביץ תורה
 כמותו ומי יוכל לספר
 תהלתו הוא אבי התור'
 אבן פינה יקרה אשר
 שמו בכס נחת אביר
 יעקב התם ב"ר יהודה
 (הלוי זל נפטר כ"ג סיון ונקבר יום א' ש"א לפ"ק)
 (לקורות היהודים בלובלין, *16).

*) Въ этомъ мѣстѣ авторъ отождествляетъ обозначеннаго въ
 надписи Якова Копельмана съ знаменитымъ пионеромъ равви-
 низма въ Польшѣ р. Яковомъ Полякомъ. Но ни даты, ни имена
 здѣсь не совпадаютъ. Яковъ Полякъ умеръ значительно раньше
 въ Палестинѣ. — *Ред.*

עוני ירדו פלגי
מים בהתקדרו
בעבים השמים במות
ר' אברה' ב"ר אושעי' ז"ל
ש"ץ שהית' יום ב' כ"ד
סיון וכו' ביום נשמן
איש הישר ונאמן
[ג' ש' לפ"ק]

(לקה"י בלובלין, 17).

|
∞
|

№ 4. Рабби Яковъ Копельманъ Галеви, великій талмудистъ,
умъ въ 1541 г.

№ 5. Канторъ Авраамъ бенъ-Ушая, ум. въ 1543 г.

האֵן הזאת שר שמתי מצב' יחצב [יהיה בית]
מלון לאיש אלהי' קדו' ונורא אשר
הרבי' בישראל תור' יות' מכ' אש' הי'
לפניו בדרי בתר' והחזו' ליושנה עמ'
והעמו' תלמי הרב' עד שכל דרי
ארעא מפיו חיון ומימיו שותי'
בהדר' הלא הו' א"מ עטר' תפאר'
ראשי אלפי ישראל כ"מ נדו' קדו' ה"ה מופ'
הדו' והדרו ראש גלות אריאל מאורן ורבן
אב ב"ד ישראל גאון הגאונים מוהר"ר
שלום המכונה שכנא בר יוסף זקצ"ל
ה"ה החסי' והעניו אשר נאסף אל עמו
ביום ו' ר"ח כסליו שי"ט לאל' השישי ליוצי'
יהא נפשו צרורה בצרו' החיים עם
נפשות הצדיקי' שבג"ע

[אמן]

(לקה"י בלובלין, 19).

פה מונח אביר האכירים
 מלך על כל חכמי המורים
 מאור הגדול שהאיר לישראל לדור דורים
 בספרו ים של שלמה ושאר ביאורים
 שמו נודע בסוף העולם בכל שערים
 הרביץ תורה והרבה תלמידים רבים
 הרבה תלמידים בכל העולם
 צדיק וחסיד בכל מעשיו ההדורים
 הרב הגאון הגדול מופת הדור
 מוה' שלמה בהרב הגאון מוה'
 יחיאל לוריא זצלה"ה נתבקש
 לישיבה של מעלה לדת ולהלכה
 יוז'ב כסליו שנת נגלה עמרת ראשינו
 ו'כ'ב'ה' מ'נ'ו'ר'ה' המהורה
 והפרט הוא ש'ל'ד' לפ"ק הנצב"ה
 הועתק אות באות ממצבת רש"ל
 הישנה אשר נשברה בשנת תרל"ו
 צ'ד'י'ק' ו'נ'ו'ש'ע' לפ"ק

(לקה"י בלובלין, 23).

№ 6. „Отец раввинизма“ въ Польшѣ, глава люблинской іешивы
р. Шаломъ-Шахна б. Юсифъ, ум. въ 1558 г.

№ 7. Знаменитый талмудистъ, раввинъ Соломонъ Лурье, извѣстный въ литературѣ подъ именемъ Ра-ш а л ь, ум. въ 1573 г. (Памятникъ реставрированъ послѣ 1876 года).

№ 8

פה נקבר אר"י שבחבור'
הרביץ תורה והוציאה
לאורה בפלפול ובסבר'
הרב הגדול הגאון
מהר"ר יהודה לייב
בן הר"ר מאיר זצ"ל
אשכנז כ"א שבט שנ"ז
[גם א]שתו מרת פיגאה [זצ"ל]

(לקה"י בלובלין, 44).

פה נגנו ארון
 הקדש ונתבקש
 בשיבה של מעלה
 אשר הרביץ תורה
 והעמיד תלמידיו הרבה
 אב בחכמה רך בשנים
 הגאון מהר"ר משה בן
 הגאון מהר"ר [יהו א]
 בן הגאון מהר"ר שלמה זצ"ל ביום כ"ה
 אייר שע"ז לפ"ק

(לקה"י בלובלין, 46).

№ 8. Р. Іегуда-Лейбъ ѿ. Меиръ Ашкенази, учитель талмуда (ум.
въ 1597 г), и его жена Фейга.

№ 9. Талмудистъ р. Моисей б. Іегуда, ум. въ 1617 г.

№ 10

יום

ב' כ"ד אייר

שצ"ז לפ"ק

פה נטמן החסיד

האיש משה העניו

בכל עניניו במהר"ר

מ[שה] מנשאלמו

רופא מומחה בן ה

הגאון מהרר אליה

מנשאלמו שהיה

רופא ויועץ למלך

צרפת נקרא הי"ג

לודוויקוס שצ"ז

לפ"ק תנצב"ה

(לקה"י בלובלין, 52).

פה

נטמן ארון

הקודש יום א'ו

ניסן לחודש שצ"ט

לפ"ק

אב לחכמים רך בימים

הלך לעולמים סביר

וגמיר בתורת אל רמים

יגע במצות לילו' וימו'

העניי החסיד והנדיב

מהור"ר ישראל בן הגאון

החסיד מוהר"ר מאיר

אב"ד מק"ק בריסק ראש

הקצינים יבא שלום

ינוח על משכבו בין

האתנים ויצרו' בצרור

החיים נשמתו לעד

עומדת צדקתי

(לקה"י בלובלין, 53).

№ 10. Врачъ р. Моше Монтальто, сынъ врача того же имени и внукъ Илии Монтальто, лейбъ-медика при дворѣ французскаго короля Людовика XIII, ум. въ 1637 г.

№ 11. Ученый талмудистъ и благотворитель р. Израиль, сынъ брестскаго раввина р. Меира и внукъ Саула Валя, ум. въ 1639 г.

[פה]

נגנז אבי ה[חכמי] (?)

ראש הדרשנים

תורת אמת ה

היתה בפיהו כמסיני

נתונים הרביץ תורה

בישרא' והעמי' תלמידיו

הגונים הוא מרנא

ורבנא הגאון המופלג

שר התורה הדרשן

הגדול מהר"ר נתן בן הגאון

[יצחק שפירא זצ"ל] ה"ה עניו

וחסיד מתלמידיו של

[עזרא] אשר עלה למרומים

[אל בית] עולמים נפשו [צרורה בצר] ור החיים

[למנוחות ולש'ליו'ם' לפ"ק

יום ד' י"ז אלול תי"ב]

(לקה"י בלובלין, 59).

№ 13

פה נגנז המאור'
הגדול מוהר"ר
[יעקב] בן מוהר'
[אפרים נפתלי]
איש קדוש ונור'
הרביץ בישראל'
תורה אלמלא
נשתכחה מוהר'
והחזיר ליו[שנה]
עמרה
[מ'ז בסליו הנצב"ה]

(לקה"י בלובלין, 39).

№ 12. Учитель-проповѣдникъ р. Натанъ б. Ицхакъ
Шапиро, ум. въ 1652 г.

№ 13. Люблинскій (бывшій Брестскій) раввинъ Яковъ б. Эфраимъ-Нафтали, ум. ок. 1644 г. (дата стерта).

№ 14

פה נגנז הרב ר' נפתלי
הירש חתן הרב
הגולה מהרר
העשיל ז"ל בן הרב
הגולה מהר"ר
יעקב אב"ד ור"מ
דק"ק לובלין [היום יום ו' ט"ו אלול תמ"ב]
(לקח"י בלובלין, 64).

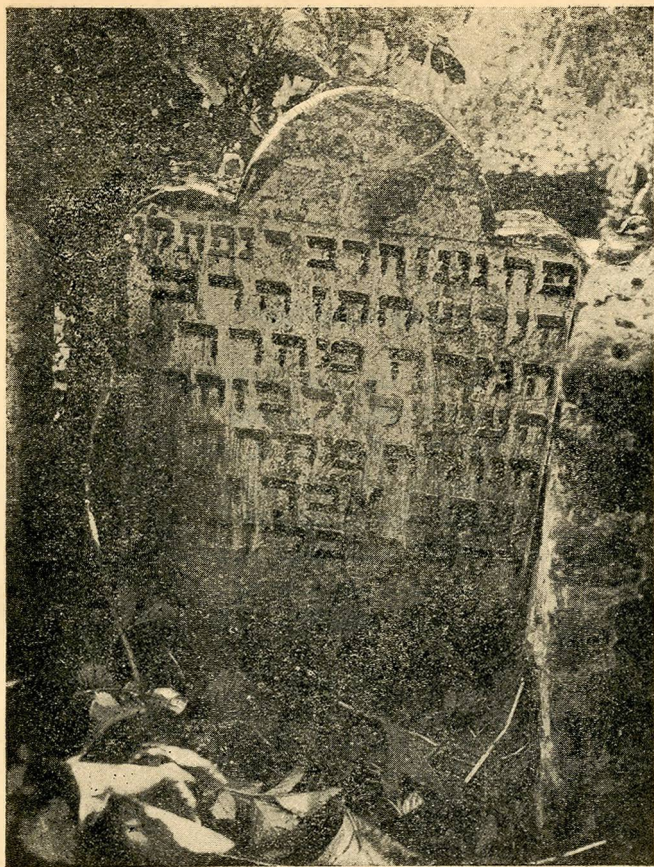
פה

נטמן (דמות צבי) המאו'
 ר הגדול המופלג
 מהור"ר צבי הירש
 הרב הגדול אב"ד ו[ר"מ]
 דק"ק לובלין ב'חסיד
 [מ'] זכרי' מענדל [נשיא בירושלים]
 [ביום א' ו' תשרי הנ"א לפ"ק]
 (לקה"י בלובלין, 65).

№ 15a

חשך

השמש וירח קדר פטירת
 צאן קדשים רועה עדר
 יום השישי ויכל המלונה
 מכבוד מנוחת הגאו'
 המפו סס מ' מאיר זצל
 כי נעדר אשר אור תורתו
 חיתה זרחת בק"ק לובלין
 והגליל ה' ימים במ"ר חשון
 [נסתלק והלך בחדר
 לפני (למרגלותיו) מן החדר
 לפרט פ"ג"ת הדמע מעין לא נעדר
 ה' פרצותינו יגדור]
 (שם, 68).

№ 14. Люблинскій раввинъ Нафтали-Гиршъ, зять краковскаго
раввина Юшуи-Гешеля, ум. въ 1682 г.

№ 15. Люблинскій раввинъ (преемникъ предыдущаго) Цеви-Гиршъ
б. Зхарія-Мендель, ум. въ 1690 г.

№ 15а (памятникъ справа). Люблинскій раввинъ Меиръ.
ум. въ 1722 г. (?).

№ 16

ו' אייזיק סג"ל אב"ד ור"מ
דקהלתינו והגליל אראלי'
ומצוקי' אחיו בארון אלקים
נצחו אראלים את המצוק'
ועלה ר' למתיבת' דרקיע
אי נזר הקדש ואור ת' אשר
הופיע נפטר ו' י"ג שבת
פ' ויחי תצ' [הא] [ת]נצ[ב"ה]

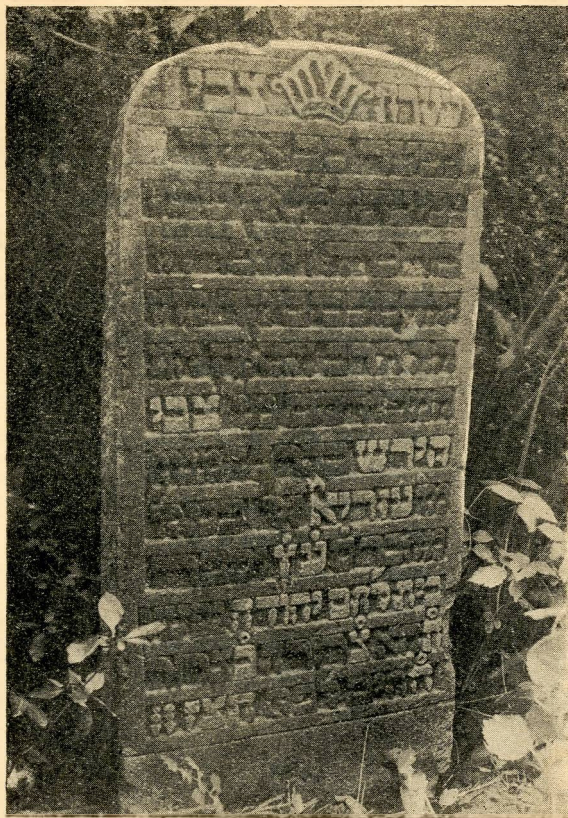
(לקה"י בלובלין, 69).

עטרת (ציור כתר) צבי
 נפטר כ"ב אייר
 צבי עדיו לגאון שמהו
 כור כרה ויחפרהו
 יחד כוכבי בוקר כהו
 ה"ה הרב הגאון המ'
 המפורסם מ' צבי
 הירש בהרב המנוח
 מו' עזריא' ז"ל בעל
 מחבר ס' ע"צ וספר
 בית לחם יהודה נפשו
 ת"הא צ'רורה ב' צרור
 ה'חיים לפ'ק תצ"ז

(שם).

№ 16. Люблинскій раввинъ Ицхокъ-Айзикъ Сегаль, ум. въ 1735 г.

№ 17. Раввинъ-писатель Цви-Гиршъ б. Азріель, ум.
въ 1737 г.

פ"ג

דמות מורה בקשת וכתר מלמעלו

יום ב' ט"ו במרחשון ויגו"ע וימ"ת

אברהם בשיבה טובה לפ"ק

היום הזה נפל שר וגדול ליהודים

יבכו כל מרי נפש ישבעו נדודים

שמו נודע בשער בת רבים שם

ושבח אחידים הוא אברהם בצדק

הלוך למנוחה יעמוד לגורלו לקץ

הימין ב' העומדים ה' הרב הגדול

הנגיד המפורסם מוהר"ר אברהם

בר"ח ד"ו ד"א [ר"י ר"א ר"ל פרנס הווי] עד דר"א

צדקת ה' עשה [ומשפטו עם ישראל וה' ב'ר'ך אית' אי'ב'ר'ה'ם' ב'כ'ל,

נפטר] ביום הנ"ל [תנצב"ה לפ"ק תקכ"ג]

(לקה"י בלובלין, 104).

פה נ'

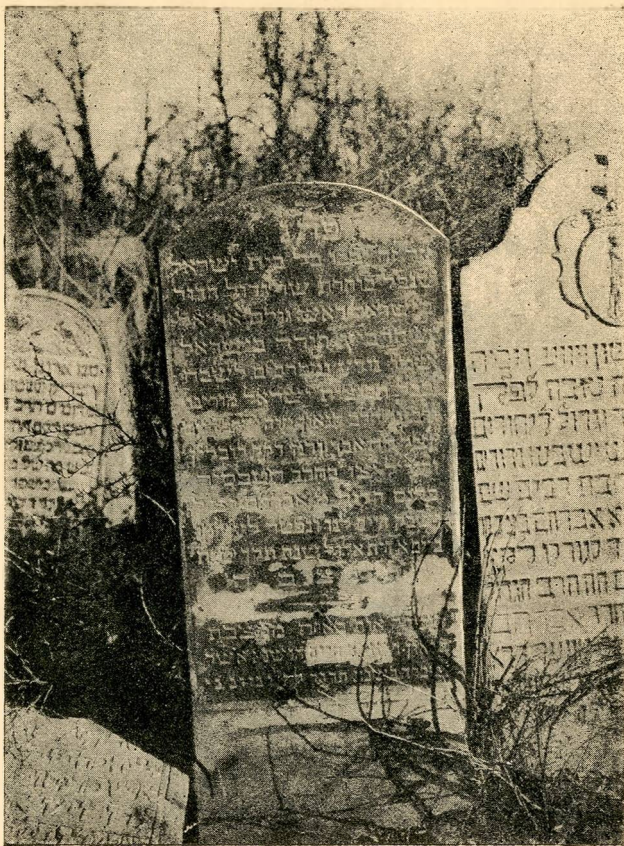
על זה יבכו כל בית ישראל
שנפל כותרת שר גדול הדור
בישראל ראש גולת ארואל
שהרביץ תורה בישראל
שמו נודע ומפרסם לשבח
בכל תפוצות ישראל מדינו
ורבינו הרב הגאון מוה' יעקב חיים
זצ"ל ה"ה אב"ד ור"מ דק"ק לובלין
והגליל יצ"ו בהרב הטפסיר
פרנס הדור מ' אברהם זצ"ל
ושבק חיים לנו ונפטר לעולמו
ביום א' חית אלול שנת תק"ב מית
תנצב"ה

הועתק אית באות ממצבת
הגאון ר' יעקב חיים הישנה אשר
נשברה בשנת תרנ"ד לפ"ק

(לקה"י בלובלין, 89).

№ 18. Р. Авраамъ Парнесъ, глава люблинской общины и уполномоченный Ваада четырехъ областей, умъ въ 1762 г.

№ 19. Сынъ предыдущаго, люблинскій окружный раввинъ Яковъ-Хаимъ, ум. въ 1769 г. (памятникъ реставрированъ).

(דמית כתר)

פ"נ מגן גבורים
מגן שאול בחיר ה'
אדמו' הגאון רבן
של בני הגולה מהו'
שאו' אב"ד ור"מ
דק"ק לובלין בן לאות'
צדיק הגאון מופת
הדור מ' מאיר אב"ד
דק' אוסטרא וגל' לבוב
ונלקה ארון אלקי' ב'
[ש"ק כ"ז כסליו לפ"ק
ו'ה' ה'ע'ל'ה' מ'ש'א'ו'ל' נ'פשו (תקמח)]

(לקה"י בלובלין, 93).

№ 21

נפטר יום ב'.....

(דמות צבי)

הצבי ישראל

בחן ועופל המלך

דבר ירה[ד'] האמר לשכ'[וין]

בערפל כבו הרב

הגאון מ' צבי הירש

בן הרב הגא' המפור'

[המפוראר מוה' שאול ז"ל אנד"ק
לובלין]

(לקה"י גלובלין, 94).

№ 20. Люблинскій раввинъ Саулъ, сынъ острожскаго раввина
Меера Марголиса, ум. въ 1788 г.

№ 21. Сынъ предыдущаго, Цви-Гиршъ Марголисъ
(безъ даты).

עדה המצבה הזאת מצבת
 קודש קדושת רבינו גאון עוזינ'
 מאור עינינו חמדת לבבינו וכל
 בית ישראל יבכו כי השך אור
 בעדינו ביו' שריפת בית אלקינ'
 הוא יום פטירת איש קדוש המקו'
 פאר הדור מו' כבוד הרב החסו'
 המפורסו' בכל קצוי ארץ מזה
 יעק: יצחק בהרב זו' אברהם
 א יעזר הלוי הורוויץ זצוק"ל
 אשר רבם השיב מעין ירבים
 חלבו לאו ו ראו ושמח' בני דור'
 ושמחה נהפך ליגון ביום המר
 ט' אב שנת ארץ ר'ע'ש'ה' לפ"ק
 תנצב"ה

№ 23

כבוד אמו"ר הרב
הגאון אמיתי ר"ש
כב"ה המפורסם
נקי כפים מוהר'
זריאל הלוי איש
הירוויץ אב"ד
דפק"ק לובלין
בהרב הגדול מ'
דוב מזאמושץ
נאסף בש"ק כ"ב
|השוון תקע"ט לפ"ק תנצב"ה|

(לקה"י בלובלין, 96)

№ 22. Глава польских хасидовъ, р. Яковъ-Ицхокъ Гурвицъ
 (Люблинеръ), ум. въ 1815 г.

№ 23. Люблинскій раввинъ Азіель Гурвицъ (прозванный за ученость „Der eiserne Kopf), ум. въ 1818 г.

האי סבא קדישא חסידא ופרישא כבו[ד]
 מרנא ורבנ' הרב רבינו משולם זלמן זל בן הרב
 ר' משולם אשכנזי ו"ל זי"ע שהי אבדק קאזמי[ר]
 וק"ק נאשערסק ובפ' לובלין הי לנו למאו' עינים
 שבע עשרה שנה האי חסיד ועניו זקן ויושב
 בהעניית עשרת הימים נכד להאי מ'א'ה"ג
 החסיד וקדוש חכם צבי ז'צ'ל'ה"ה זיע
 הנצבה נפטר ביום א' דר"ח אייר ונקבר
 באבל כבד ובמספד תמרורים ביום ב'
 דר"ח אייר שנת תרנ"ח והפוך אבליו
 לשמחה לפק כפה לובלין יצו
 תהי נפשו צדורה בצרור החיים (לקה"י בלובלין, 127)

№ 25a נאכף אל עמיו ואל מנוחת אבותיו כיום ה' ב' לחד' אדר ראשון
 שנת תרכ"ז לפ"ק

הוסרה המצנפת והורמה העטרה וכבה נר
 ישראל המנוחה הטהרה כמות אדמו"ר הרב
 הגדול בקי בחדרי תורה מכל המעלות
 שמנו חז"ל בראוי להיות השכינה עליו שורה
 אחת בו ל' נעדרה חכם ועשיר ועשירי לעזרא
 צדיק וחסיד ענותן במדה יתירה לעמו ועדתו
 ככל צוקה וצרה היה מגן ומחסה צנה וסוחרה
 כק"ש מוהר"ר יושע העשיל זצ"ל בן הגאון
 הצדיק המפורסם מו' משולם זלמן אשכנזי זצ"ל
 וחתנו דבי נשיאה הגאון מו' בנימין ברודא זצ"ל
 האב"ד דק"ק הוראדנא והגליל בשנת תר"ג נקרא
 ללובלין למלא מקום אבותיו ותיפע עליה נהרה
 וביום ה' ב' אדר ראשון שנת תרכ"ז נעלה ממנה
 ופנה זוהר הודה והדרה תהי נפשו בצרו' החיים
 צדורה ימלוך טוב בעד שנה פזורה כמו בהיות
 נפשו בגוו עצורה

העיר קאזמיר הרה וילדה והוראדנא גדלה שעשויעה
 ולובלין תשיב באמריה איזי נא' כ'י' בל'י' ח'מ'ד'ת' ה' א'ב'ד'ה' לפ"ק

לפרט זכר [לזכר] עולם יהיה הצדיק [צדיק] לפ"ק
 פה נגנז ארו הקודש ומנוחה הטהרה [רה]
 אכיר הרועים רב הרבנים שר התורה [ה]
 עד קצה תכל מאתו ליהודים היתה אור[ה]
 כי כל הו לא אנים לו' עמי שרי נהיר[א]
 [לקבוע דין] כהלכה באכפלקרי המאירה
 [סיני ועיקר הרים] ומקרבן זה לזה בסבר[א]
 [ה"ה הר המאור] הגאון האמיתי מו[ה]
 [רוב בעריש] וצלח"ה אב"ד דפה ק"ק לוב[לין]
 [בן הרב הגדול מוה'] משה נ"י נין ונכד ל[רב]
 האי גאון] בעל מחבר ספר חכם צבי[ן]
 [הלך לעולמו י"ד] אדר תרי"ב לפ"ק הנצ[בה]

(לקה"י בלובלין, 127)

№ 24. Люблинскій раввинъ и авторъ талмудическихъ изслѣдованій р. Берушъ Ашкенази, ум. въ 1852 г.

№ 25. Люблинскій раввинъ Мешуламъ-Зальманъ Ашкенази (1813).
№ 25а. Преемникъ его Йошуа-Гешель Ашкенази (1867 г.).

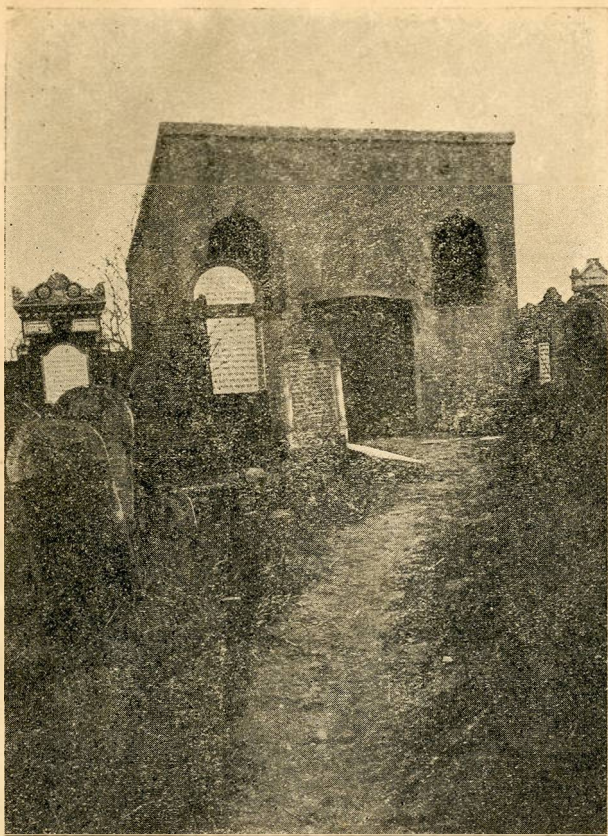
נולד ר"ח שבט תר"ג נפטר י"ג מרחשון תרס"ח פה לובלין תנצבה
לזכר עולם יה' צדיק

הגל הזה והמצבה הזאת מהלליך לא יספרו
כי מה תעיד אבן מקור על אדם גדול בענקים
גם באי שער עירך אף החצי לא יאמרו
מגדלך מצדקך ממפעליך החזקים
בעניתנותו של ה' ל' הצנע התהלכת
עם ה' ועם אנשים מן הכבוד ברחת
ואלויך וגאון היית מנער

ומגזע גאונים אנשי שם מחצבתך חוצבה
ונפשך זכה בעצם שמים לטהר
וכל עצמותיך יראת חשא ועקב ענוה
א'ר' בעי'ם שנה' ב'מרעה נ'אמן צאן עמך נחית
ובחסד י'ב'אמת כסאך כוננת

עוזר ל'כל כושל א'ב' לכל גרבא היית
וכל כשרונותיך הנפלאים מיוצרך חוננת
ועט סופר מהיר ופה מפיק מרגליות
כלם הקדשת לשמים ולאהבת הבריות

רבנו הגאון הצדיק הכם הכולל כמ' הלל אריה ז"ל אב"ד
דקהלתנו בן הגאון הצדיק כמוהרר דוב זאב ז"ל
מחבר ס' בית הלל ז'ל שו"ע הו"מ ועוד י"ב ספרים ככתובים

№ 26. Гробница „шатеръ“ (ohel) цадика Лейбеля Эйгера, внука
р. Акибы Эйгера и вождя коцкихъ хасидовъ (ум. въ 1887 г.).

№ 27. Любл. раввинъ Гилель-Арье, авторъ комментарія къ „Шулханъ-аруху“, ум. въ 1907 г.

”גַּר שֶׁהָרֹא”

קובץ

תמונות פוטוגרפיות

של ציוני בתי הקברות הישן והחדש

בעיר לובלין

מהמאה השש עשרה עד התשע עשרה

נקבץ ע”י ש. ב. ניסענבוים.

Odbytki Fotograficzne

z PAMIĄTNIKÓW

starego i nowego Cmentarza Żydowskiego

m. LUBLINA

(od XVI — do XIX wieku)

przez Sz. B. Nüssenbaum.

אל הקוראים

הזמן ושן העת מכלה כל, גם ארמונות בטוחים וטירות נשגבות
למשחק לו בשנם מצבות עתיקי יסוב? אולם דבר אחד יש שהזמן וכל
המופות והסערות אין ידם משנת לבלותם מעל פני האדמה והוא; דבר
הכתוב על הניר ולסוג זה שייכים תמונות שונות שניכל לאציר אותן
ולשמרן באופן שהזמן לא יגע בהן לדעה.

בידעי ובהרגישי את הערך הנכבד שיש להמצבות העתיקות של גאוני
עירנו ששמותיהם נודעים לתהלה ולתפארת בכל מרחבי העולם היהודי
ושהיו בוראי תקופה ידועה בהספרות התלמודית ובהחיים העברים
כרומא ופולין וכו"ל.

אספתי לקבץ את תמונות מצבותיהם — היקרים לנו — אל מקום
אחד וכל אחד אשר בבור הגאונים המנוחים יקר בעיניו יקח קובץ
תמונות כזה אל ביתו ויתענג עליהן בעתות המרגוע והיו עיניו רואות
ציורי מוריו ומדריכיו.

כזה הנני נותן תורתו לה" יצחק פנלגרן תלמיד בים למסחר
וה" יוסף קליינמן תלמיד למדיצין בברסלוי על שעזרו על ידי
בהעבודה הפטוגרפית הזאת.

ה מס ד ר.